

מסורת הש"ס

א) ובי"מ זל. קדושין יט: ויש"ן, ב) [מוספתא פ"ב], א) בסי"א למה ל' ד) [לעיל ג:], ט) [קדושין יט:], ו) כ"ל דכ"א אמר א"מ, ח) שייך לע"ב,

	
נוסחת הריב"ן	
א) עליה שום מירות: ב) לישנא דאמרת: ג) וקא מנערין לי אמתא להו: ד) וקבל עלוי שאר דקדוקין מירות או ע"מ שאטמא למתים וקבל עלוי כו': ה) מר: ו) וטעמא מחי מפרש: ז) [דיוע: ח) דמלאשונה: ט) דקיון: י) למתים: כ) כמתנה: ל) ותמחיש ככולן: מ) ע"מ שאין לך עלי שאר כמות ועונה: נ) כי הא חשיב: ס) חזקין:	

	
הגהות הב"ח	
א) רש"י ד"ה וכו תמא' אי לאו דנתבארין לקבל עליו מירות אלא להיות גידור ממנו וכו' דלא אמר הכי דסבר אי אמנא: ב) ד"ה אכל וכו' והיינו רבנן דפ"ק סוף דף ג דאמר אפי' לא בדר אלא: ג) ד"ה חלוק וכו' דבראשונה נמי: ד) ד"ה רבנן דאין תמא: ו) ד"ה תמא וכו' מנקא' נמי קא חשיב:	

	
גליון הש"ס	
תוס' ד"ה דהוי מתנה ב' וא"ת ותיפוק ליה. לא ידעמי מחי חולמא דהא מהאי ודארכה טעמא דא"ל לקיים ע"י שליח א"י כדילא דהא יט פלוגמא כזה צביעות מש"ה נקט יומר משום מתנה נה על טכחזב בתורה דהא לביע' וליע: ב"א ד"ל וי"ל אחרי שאחרים יכולים. ק"ל דעיינן אין יומין היא' דמרים ריפ' ואלו נמרים קונס רחיל'ט עולם אס ארמין הא נמרים א"א לקיים ע"י שליח וי"ע:	

	
הגהות מהר"ב רנשבורג	
א) תוס' ד"ה אף כו' קאי בתרי צבי תיבות בתרי צבי מתקין וי"צ אמרווייהו ככ"ל א"מ: ב) ד"ה דהוי וכו' שנים משמע מירות מעילא ומקדש ככ"ל א"מ: ג) ד"ה לרבנן וכו' ואפילו למ"ד לא הותרו כולן משום דהוי גדר וטבועה מ' נדר וואות י' מן וטבועה מתקן: ד) ב"א דהי מירות על אחד תיבות על אחד מתקין וי"צ עלי' בלחד ככ"ל: ה) ב"א מ"מ הכא כיון דאין מירות בלס לא יפירוס ככ"ל:	

בתנ"י **אמרו חכמים**. כיון דשיכורה היא ואינה זקוקה לשמיה נראין הדברים שלא נתכוונה זו לקבל עליה אִזּוּה לשם מירות אלא לומר יאסר עלי כוס זה כקרבן ואינה אסורה אלא בכוס יין זה בלבד: **גמ'** **וכ"ס**. אי לאו א) דנתכוונה לקבל עליה מירות אלא להיות נידורה ממנו לימא הכי דהאי לישנא ב) הרי הוא עלי קרבן אמנא הכי סבירא להו שלא אסרמי עלי אלא כוס זה בלבד ומיייתו לי כוס אחרינא ואמרי לי אשמי וקא מנערין לי ג) דשתויי אלא ולא מנינא למשתי לי א אימאלהו דהאי לישנא דפסיקנא להו מילתא דהואי אסירא נמי בכסא אחרינא ותו לא מיייתן לי. ומעשה נמי בנאשה כו': **בתנ"י** **הריני נזיר על מנה שאהא שופא יין**. ד' וקיצבל עליו את השאר: **הרי זה נזיר ואסור ככולן**. שכל דקדוקי מירות עליו: **אבל אס אמר יודע אני שיש נזיר**. בעולם ואני יודע שזיר אסור ביין ואמר הריני נזיר הרי זה אסור ככולן. והיינו רבנן ו) דלמרי אפילו לא ה' נדר אלא מחד מייניהו הוי נזיר ככולס: **ורבי שמעון מחיר**. דהואיל שלא קיצבל עליו אלא חצי הנמירות שלא היה יודע שהנזיר אסור ביין הרי זה מותר ככולן ור' שמעון דלעמיה דלמריז) אינו אסור עד שזיר מכולן: **ואס אמר יודע אני שזויר אסור ביין אכל סבור הייסי**. כשהזרתי מן היין שיהו חכמים ממירין לי מפני שאני יכול לחיות בלא יין: או יודע אני שהנזיר אסור לקבור מתים וכשקבלתי עלי מירות סבור הייתי שיהו חכמים מתירין לי מפני שאומנותי לקבור מתים הרי זה מותר דאיגלאי מילתא למפרע דמעיקרא לא קיצל עילייה מירות מיין ומטומאת מתים ולא קיצבל עליו אלא חצי מירות: **ור"ש אוסר**. וטעמא ו' מפרש בגמ': **גמ'** **ולפלוג נמי ר"ש ברישא**. כי היכי דפליג ר"ש ו' **איודע אני שיש מירות דלא חייל עליה מירות משום דלא קיצבל כל דקדוקי מירות**: **חלוק היה ר"ש אף בראשונה**. א) ד' דראשונה נמי קאמר ר"ש ט' כיון דלמר על מנת שאהא שותה ביין ומיטעמא ו' למת לא נדר אלא בתגלחת לבד ור"ש לטעמיה דלמר אינו נזיר עד שזיר מכולן: **רבינא אמר**

ברישא ודאי לא פליג ר"ש. דאילו התם כיון דלמר הריני נזיר קיצבל עליו לא תורת נזיר והאי דלמר ע"מ הוי ליה ו' מתנה על מה שכתוב בתורה ו') ואין בתנאו כלום והוה ליה נזיר גמור דהוי ליה כמי שאמר על מנת שאין לך עלי שאר כסות ועונה שאין בתנאו כלום ו' **ותחשיב לה בכולן**: ו) **וכי"ז אמר לך**. ברישא נמי פליג ר"ש דהאי ע"מ כחון דמי כיון דקבל עליו מירות במקפת לא הוי מתנה על מה שכתוב בתורה דאילו לגבי מאן דלמר ע"מ שאין לך עלי מ' לא שאר ולא כסות ולא עונה לא קיבל עליו כלום אכל הכא קבל עליו במקפת ומשום הכי הוי תנאו קיים ואינו נזיר לפי שאין דצריו הראשונים כלום משום דלדרי שמעון לא הוי נזיר עד שזיר ככולן: **תניא כווסיה דרבינא**. דאפילו במקפת ו) וקא חשיב ליה מתנה: **ור"ש אוסר והאמרה רישא ר"ש מחיר**. דחצי מירות קיצבל עליו ואין ס' נודרין לחאצין: רישא

הריני נזיר פרק שני נזיר

יא.

הריני **נזיר ממנו**. פ'י נזיר מן הכוס הרי זה נזיר פ'י כל דין מירות עליו: **מעשה באשה אחת ואמרו חכמים לא נתכוונה זו אמר הרי ע"י כוס זה בקרבן**. ולא נאסרה אלא בזאתו כוס בלבד ובגמ' פריך מעשה לסמור: **ואם פ'י שדרך בני אדם להפציר בשכור שיטמה ועמה אינו רואה לשמות ואומר נזיר הוא לסלקם מעליו שאס לא יאמר נזיר הוא ירא שיצילו לו כוס אחר לכך אומר נזיר לסלקם לגמרי מעליו אבל כשאני שכור אין דרך להפצירו ולכן אומר דנזיר מכולהו ומעשה נמי בנאשה אחת וכו': **ע"ל מנת שאשתה ביין בו' ה"ו נזיר ואסור בבבלי**. איכא למ"ד בגמ' משום דהוי מתנה על מה שכתוב בתורה (דכ' אמר) הריני נזיר הוי נזיר לכל מיילי וכי מטיל זה תנאי אין בתנאי כלום ואפי' ר"ש מודה ברישא כההוא לישנא דתניא כוותיה: **אב"א איני יודע שזויר אסור ביין**. כלומר שאר הלכות קבלתי עלי לבד מאיסור יין שלא קבלתי לפי שלא ידעתי שזויר אסור ביין לרבנן הוי נזיר לטעמיהו דלעיל דאפי' לא נדר אלא מחד הוי נזיר ור"ש מתיר ואיזיל לטעמיה דלמר (לעיל דף ג:) עד שזיר מכולן: **י"רדע אני שהנזיר אסור ביין אבל אני סבור הייתי שהחכמים מתירין מפני שאני יבול ל'חיות אלא ביין או מפני שאני קובר את המתים**. כלומר שאני נרץ לטמאות צהם ולטיפל בכן בשכר מחמת דוחקי ולכן לא היה צדעתי לקבל איסור יין או טומאת מתים (ה"ו מותר) וכן הוא אומר שלא קבל עליו איסור יין או טומאת מתים יי"ז מותר ור"ש אוסר ובגמ' פריך דאיפכא הוה ליה למיתני: **א"ת בראשונה**. והא דקתני ר"ש [מתיר] קאי א' בתרי' [צבינ]. **ד'הוי מתנה ע'ל מה שכתוב בתורה**. דכשאמר הריני נזיר חייל עליו מירות לכל מיילי וכי אמר ע"מ מטיל המתני על מה שכתוב בתורה ובטל המתני וא"ת * ומיפוק ליה דמירות אי אפשר לקיים ע"י שליח דלמר צהמדיר (כמוצות עד). דצעין תנאי דומיא דבני גד ובני ראובן שנתקיים המעשה ע"י יהושע שהיה שליח משה והתם מהני תנאה לבטל המעשה ולא בעלמא וי"ל ***

אחרי שאחרים יכולים להציא קרבנות תחתיו נחשב כאילו כל המעשה יכול לעשות ע"י שליח וא"ת הריני נזיר לגלח צצית חונוי יגלח צצית המקדש גילח צצית חונוי ילא ואמאי הא הוי מתנה על מה שכתוב בתורה והל"ל בחזויו לא ילא וי"ל דמשמעות לשונו הרי הוא שנים משמע ב' מקדש ואו גילח בחזויו לא ילא ומשמע נמי שאינו מכויין כי אס לנעורי ואו גילח בחזויו ילא ובמקדש הוי חולין בעזרה ומירות* מתלל תליא וקאי אי מגלח במקדש גליא מלתא דלנמירות מעלייתא איכוין ועל מנת דלמר לא כלום הוא ואס גילח בחזויו גליא מילתא דלנעורי מכיון: **ד'א"י ע"מ בחוין דמי**. כאילו אמר הריני נזיר מכל מלתא חוץ מן היין דלא הוי נזיר לר"ש דצעין עד שידור מכולן וא"ת והא מקדש את האשה ע"מ שאין לה עליו שאר כסות ועונה הויא מקודשת והתנאי בטל (קדושין דף יט:) ולא אמר כחון דמי וי"ל דגבי קדושין שאני דאפילו אמר צפירוש חוץ משאר לא מהניא וכו' אמר חוץ משאר לאו מידי קאמר ולכן חייב ככולן אכל גבי נזיר ילפינן לעיל (דף ג:) מקראי דלרץ שזיר מכולן דאס נדר מאחד מהם לא הוי נזיר: **תנ"יא** **בוותיה דרבינא**. ו' דהא אמר על מנת שחבינן ליה תנאי ולא כאומר חוץ: * **ס"פ"א** **דנדר מבבליהו ואיתשי"ל מחדא**. והיינו דקתני אכל סבור הייתי שחכמים ממירין לי ומיירו ל' היין או לטמאות למתים שאינו יכול לחיות בלא יין או שלא יטפל בשכר למתים שזהו פרנסת ציתו: **ל'רבנן** **ביון דנשתרי ל"ה חדא משום הכי** מישתרי"א ליה לכולהו דכאיסורו כן היתירו כסם שנאסר בתחילת הנמירות בחד מענייני מירות כן ניתר צסוף הנזיר: **בחד** וכמו דפליגי' התם פ"ג דנדרים (דף כה:) גבי מנא אוכלים תאנים ואמר קונס הפירות עליכם ונמנא אצוי אחד מהן והמיר נדרו ופליגי אי הותרו כולן או לא ה"נ סברי רבנן ואפילו למ"ד לא הותרו כולן משום דהוי ג' נדר* ושצועה אכל הכא כיון דתחילה הוי מירות ד' על אחד ה"נ סוף מירות ור"ש ס"ל אפי' למ"ד הותרו כולן מ"מ הכא כיון דאין מירות ה' בזה לו עד שיפרש מכולן כמו כן כרץ שאלה לכולן ונהי דנשאל האחד לא הותר השני: ולרבי

א) מנז מן גלד הניא ח"ל משמע שהלשון ב' בנקדוק וכן ה' מאמרו הריני נזיר ע"מ וכו' וי"ע דלפי מה שכתב הראש"ש וי"ל צ"ק דנדרים והביאו מן וי"ל צויד סימן ר"ד דגם בנדרים וטבועות טיה משפט הנאמס א"כ אמאי נקט למולא משום דאזכר

דהוא תמנה עמ"ש בתורה ותיפוק ליה דה"ל מעשה קודם לתנאי. אי"ש [אינו מוכרח ועיין היטב במ"מ בפ"ו מהל' אסות ה"ד:]

	
עין משפט ונר מצוה	
א ד מיי' פ"א מהלכות מירות הלכה יא סמג לאון רמג:	
ב ה מיי' שס הלכה יב:	
ו ג מיי' שס הלכה יג:	
ז ד מיי' שס הלכה יד:	
ח ה מיי' שס הלכה טו:	
ט ו מיי' שס הלכה יז:	

	
הגהות התוספות	
1. כ"ל אמר. 2. כ"ל על מנת לגלח. 3. כ"ל ומירותו. 4. כ"ל והמירו לו. ועי' צ"כ. 5. מיתות משום הכי נמחק. 6. כ"ל המירות. 7. בסי"א וכו' דפליגי. 8. דע שהתם האו"מ שהצא הר"צ רששבורג וי"ל בזהו ג' לא שייכא אלא לדפוסקים שנים דגבין מירות וטבועה אכל להניקסא כפפרים שלענינו אין לה מקום כלל.	

	
פ' הרא"ש	
מזוג לו את הכוס ואמר הריני נזיר ממנו ה"ו נזיר ואפי' לריש דאמר עד שזיר מכולן הכא מודה כיון דלא הוכרי בהדיא יין דלא גרע מירות נמירות: וכו' לימא הכי סבר מית' [לי] אחרינא ומצטר לי שכן דרך להפציר בשיכור להוסיף על שכרותו. אבל אין דרך להפציר כ"כ באדם שאינו שכור הלכך אמר דעתו לנזיר [והו"ל] לומר הרי עלי קרבן: ה"ו נזיר ואסור ככולן. רבנן לטעמיהו דאמרו לעיל אפילו לא נדר אלא מן החרצנים נזיר מכולן: אבל איני יודע שהנזיר אסור ביין ואינו מקבל עלי ליאסור ביין. וי"ל דלא זו אף זו קתני דרישא שהווא יודע שזויר אסור ביין ודאי אמרנן דאין נזיר לתצנאין ואסור ככולן אבל כסיפא הוי כמו נדר בטעות דאילו היה יודע שהנזיר אסור ביין לא היה מקבל נמירות: אבל סבור הייתי שחכמים מתירים וכו'. ס"ד דה"ק סבור הייתי שחכמים מתירים לי אף אם הייתי מקבלו ולכן אינו מקבלו עליה ולהכי פריך בגמ' והא אמרתי רישא [אסור ור"ש מותר] משום דהוי מתנה על מה שכתוב בתורה כיון שאמר בלשון על מנת דמירי כשאמר הריני נזיר חל עליו כל דין נזיר וכי קאמר תו על מנת ומטיל תנאי בניירותו לא מהני א' דמתנה על מה שכתוב בתורה הוא [האין] ע"מ כחון דמי וכי היכי דבחון לא הוי נזיר בע"מ נמי לא הוי נזיר: תניא בותיה דרבינא וכו' מפני שמתנה על מ"ש בתורה והיינו כר"ש דאי לרבנן אפילו אמר חוץ מן יין הוי נזיר: והא אמרתי רישא אסור ור"ש מתיר ס"ד שבשעת נמירותו לא קיבל עליו יין.	

א) מנז מן גלד הניא ח"ל משמע שהלשון ב' בנקדוק וכן ה' מאמרו הריני נזיר ע"מ וכו' וי"ע דלפי מה שכתב הראש"ש וי"ל צ"ק דנדרים והביאו מן וי"ל צויד סימן ר"ד דגם בנדרים וטבועות טיה משפט הנאמס א"כ אמאי נקט למולא משום דאזכר

דהוא תמנה עמ"ש בתורה ותיפוק ליה דה"ל מעשה קודם לתנאי. אי"ש [אינו מוכרח ועיין היטב במ"מ בפ"ו מהל' אסות ה"ד:]